

MANCHESTER
M.p.dnia 31.VII.43.
L.dz. 196./43.

Tajne, b.pilne.

L. 1983/43

DO P.SZEFA EKSPozyTURY ESTEZET.

Zwracając, po dokonaniu odpisu, udzielony mi do wglądu egzemplarz Instrukcji Org.i Pracy Sam.Plac.Manchester, przedkładam jednocześnie - z posłuszną prośbą o skierowanie do Centrali i o poparcie - wniosek na zaangażowanie z dniem 1-go września 1943:

- 1/BOBROWSKIEGO Adama - w charakterze etatowego urz.cyw.-referenta
2/CHOMA-IBERSZEROWEJ Kamili- w charakterze etatowej urz.cyw.pomocniczej /maszynistki/.

Oboje kandydatów odpowiada całkowicie, według mojego pełnego przekonania, kwalifikacjom moralnym i umysłowym, wymaganym Instrukcją, a zarówno na podstawie pozytywnych referencji o nich, jak na podstawie osobistej znajomości i własnych obserwacji mogę wziąć pełną odpowiedzialność za ich korzystne nadawanie się do służby. Kwalifikacje ich przedstawiam szczegółowo w motywacji wniosku, załączając jednocześnie w podwójnych egzemplarzach życiorysy wraz z fotografiami:

Ponieważ Bobrowski jest w tej chwili kontraktowym urzędnikiem Cenzury kanadyjskiej, gdzie musiałby wypowiedzieć pracę na 3 tygodnie przed jej opuszczeniem, zaś Choma-Iberszerowa przebywa w Winnipeg, proszę posłuszenie o spowodowanie decyzji Centrali co do ich ewent. zaangażowania w drodze telegraficznej na adres Ekspozytury, tak, ażebym ją mógł zainteresowanym zakomunikować bądź jeszcze przed moim wyjazdem do N.Yorku, bądź w ostatecznym razie listami exprés z N.Yorku.

Proszę o przyjęcie wyrazów czci i oddania -

7/siedem/załączników:

- 1.egzemplarz Instrukcji;
2,3.dwa egzemplarze wniosku do Centrali
4,5. " " życiorysu Bobrowskiego z fotogr.
6,7. " " życiorysu Choma-Iberszerowej z fotogr.

Burmistrz
Burmistrz.

B. Pilue
hft *Schmidt*
mailto:warblins@mts
to: Louis
name: Poranie
zatrudnienie w m. sz. male
hmm odeszłis telepr
no war lub
Manchester

199

DO SZEFA ODDZ. WYWIAD. SZT. N.W.
przez Szefa Wydz. Wyw.

L o n d y n
/w drodze służbowej przez Szefa Ekspozytury
ESTEZET/.

W wykonaniu rozkazu otrzymanego od Szefa Ekspozytury Estezet przedkładam - z posłuszną prośbą o akceptację - wniosek na zaangażowanie z dniem 1-go września 1943 do składu personalnego przyszłej Samodzielnej Placówki Wywiadowczej Manchester :

- 1/BOBROWSKIEGO ADAMA - w charakterze etatowego urzędnika cyw.-referenta, z przewidzianym uposażeniem miesięcznym w wysokości 160.- \$ USA /stosześćdziesiąt dolarów amerykańskich/,
- 2/CHOMA-IBERSZEROWEJ KAMILI - w charakterze etatowej urzędniczki cyw.pomocn./maszynistki-kancelistki/, z przewidzianym uposażeniem miesięcznym w wysokości 120.- \$ USA /stodwadziescia dol.amerykańskich/.

Wniosek na zaangażowanie w/wymienionych motywuję następująco:

ad 1/: Bobrowski współpracował już kilkakrotnie z Oddziałem z pobudek ideowych i z dobrymi rezultatami, a to w okresie przedwojennym: z Placówką O.II.Szt.Gł. w Berlinie /Kpt.Witt/ i bezpośrednio z Referatem "Zachód" Wydz.III.O.II.Szt.Gł., podczas wojny zaś: z Attaché Wojskowym przy Poselstwie RP w Lisbonie i od marca b.r.z do-tychczasową placówką Manchester.- Pod względem moralnym przedstawia wybitne wartości, jako jednostka ideowa o dużym wyrobieniu pa-trjotycznym i poczuciu obowiązku dla sprawy ogólnej, energiczna i sumienna.- Pod względem umysłowym - inteligentny, bystry, szybko or-jentujący się i zdolny do logicznej oceny obserwacji.- Pod względem charakteru - spokojny, taktowny, opanowany, dyskretny, zasługujący na zaufanie. Pod względem prowadzenia się - bez wszelkiego zarzutu. Powyższe dane, łącznie z dobrą znajomością stosunków Kanady i posia-daniem języków: angielskiego, francuskiego, niemieckiego i ukraińskie-go, całkowicie kwalifikują go do pracy w Placówce z rzeczywistą ko-rzyścią dla służby.- Nadmieniam, że prócz mnie, Bobrowski znany jest osobiście: Kpt. Miecz. Jaworskiemu, Kpt. Z. Wittowi i Por. Z. Cedro, poza-tem Płk. F. Mally'emu i Mjr. A. Switkowskiemu, którzy udzielić mogą o nim referencyj zgodnych - jak sądzę - z moją oceną.

ad 2/: Chomówna-Iberszerowa znana mi jest osobiście z okresu 1936-39 jako pracownica administracyjna krakowskiej Rozgłośni Pol-skiego Radja, której personel podlegał mojej kontroli jako ówczes-nemu szefowi inspekcji Dyrekcji Naczelnej P.R. - Była siłą wzoro-wą i cenioną, o dużej pracowitości i sumienności. Pod względem mo-ralnym przedstawia duże wartości, wyrobienie ideowe i wybitne po-czucie obowiązku dla sprawy ogólnej, czego przykładem jest m.i. sa-morzutne zorganizowanie i bezinteresowne prowadzenie kursów języka polskiego dla dzieci Polonji w Winnipegu, oraz wydatna praca na rzecz celów ogólnopolskich /pomoc jeńcom i uchodźcom z Rosji, FON itd/. Pod względem umysłowym - inteligentna, łatwo orjentująca się, dokładna. Pod względem charakteru - bardzo spokojna, mało mówna, dys-kretna, zasługująca na zaufanie. Pod względem prowadzenia się - wzo-rowa, trzymająca się całkowicie na uboczu; jako żona oficera sz.st. w niewoli, jest w tym względzie jednym z wyjątków wśród większości Polek znajdujących się w podobnej sytuacji w Kanadzie. Powyższe dane,

łącznie z kwalifikacjami technicznymi /maszyna, znajomość prowadzenia kancelarii i rachunkowości/, oraz wystarczającą znajomością języka angielskiego, całkowicie kwalifikują ją do pracy w Placówce z dużą korzyścią dla służby.- Nadmieniam, że prócz mnie, Chomówna-Iberszerowa znana jest z jaknajlepszej strony współpracującemu ze mną Konsulowi Generalnemu RP w Winnipegu, dr. J. Szygowskiemu, który na moje zapytanie o ocenę jej osoby /bez wtajemniczenia go oczywiście, że chodzi o ewent. zaangażowanie jej przeze mnie/ odpowiedział, że "gdyby miał u siebie miejsce w Konsulacie, zaangażowałby ją bez namysłu".

W załączeniu przedkładałam w podwójnych egzemplarzach wraz z fotografiami życiorysy obojga w/wymienionych, prosząc posłusznie o - jeśli możliwe - telegraficzną decyzję, potrzebną - w pozytywnym razie - z technicznych względów w 3-tygodniowym terminie przed 1-szym września 43, t.j. przed datą ewent. zaangażowania ich. W szczególności konieczne byłoby to odnośnie Bobrowskiego, który jako kontraktowy urzędnik kanadyjski musiałby w takim terminie zwolnić się ze swej dotychczasowej pracy.

W razie pozytywnej decyzji przedłożę niezwłocznie Karty Ewidencyjne w/wymienionych.

Kierownik Placówki:

Burmistrz
Burmistrz.

Załączniki:

2 egzemplarze życiorysu Bobrowskiego z fotogr.
" " " Choma-Iberszerowej " .

Bobrovski. Arane.

202

Z Y C I O R Y S

- 1903 Urodziłem się w Brzeżanach, dn. 31 sierpnia 1903, z ojca Mariana, adwokata, i matki Stanisławy z Grzegorzczków, narodowości polskiej, religii rzymsko - katolickiej, żonaty, jedno dziecko (córka lat 12).
- 1909 - 1922 Do szkół powszechnych uczęszczałem w Brzeżanach. Do Gimnazjum chodziłem w Brzeżanach, Pradze (czeskiej) oraz we Lwowie. W tym czasie należałem do skautingu, a później też i do P.O.W. we Lwowie. Jako ochotnik brałem udział w Obronie Lwowa (ciężko ranny w grudniu 1918 r.); również jako ochotnik brałem udział w wojnie z bolszewikami (ranny w sierpniu 1920 r.). Po demobilizacji kontynuowałem swe studia we Lwowie, uzyskując świadectwo dojrzałości w 1922 r.
- 1922 - 1928 Po maturze zapisałem się w r. 1922 na Wydział Prawa U.J. K. we Lwowie, a w r. 1925 na Akademię Handlu Zagranicznego we Lwowie, uzyskując dyplom w 1928 r.
- 1928 - 1930 Od lipca 1928 r. pracowałem jako referent w Wydziale Ekonomicznym Konsulatu Generalnego R.P. w Berlinie. W okresie sierpień 1930 - listopad 1930 pracowałem jako referent w Wydziale Prawnym Konsulatu R.P. w Lille.
- 1930 - 1932 Z dniem 1. grudnia 1930 r. przeniesiony zostałem do Poselstwa R.P. w Berlinie, w charakterze pomocnika radcy handlowego Poselstwa. W tym czasie opracowywałem periodyczne sprawozdania o sytuacji gospodarczej Niemiec (n.p. handel zagraniczny, produkcja i konsumpcja rolnicza, górnicza i przemysłowa, rynek finansowy i t.p.), oraz współpracowałem przy opracowywaniu licznych sprawozdań specjalnych (jak: inwestycje przemysłowe Niemiec, rola kapitału zagranicznego w Niemczech, pomoc rolnicza OSTHILFE, zagadnienie odszkodowań wojennych i t.p.). W tym charakterze współpracowałem z Oddziałem II. Sztabu Głównego, przez osobę przebywającego w Berlinie Kapitana Zdzisława Witta.
- 1932 - 1934 Z dniem 1. sierpnia 1932 r. przeniesiony zostałem na stanowisko kierownika Wydziału Handlowego Konsulatu R.P. w Strasbourgu, do którego kompetencji należało wówczas również i Zagłębie Saary, specjalnie zajmując się rozbudową polskiego eksportu do Zagłębia ; m.i. pracami zorganizowałem Pawilon Polski na Wystawie Międzynarodowej w Metz.
- 1934 - 1937 W związku z zawarciem Polsko - niemieckiego Układu Kompen - sacyjnego, powołany zostałem w październiku 1934 r. do zor -

ganizowania na Niemcy Delegatury Polskiego Towarzystwa Handlu Kompensacyjnego (ZAHAN), przyczem zlecono mi kontrolę niemieckiego eksportu do Polski, w ramach tego Układu. Jako rzeczoznawca dla spraw kompensacyjnych i rozrachunkowych brałem udział w rokowaniach o traktat handlowy z Niemcami. Następnie byłem członkiem - ekspertem Polskiej Komisji Kontroli Obrotu Towarowego Polsko - niemieckiego. Z chwilą powołania do życia Polskiego Instytutu Rozrachunkowego (PIR), zostałem mianowany dyrektorem Delegatury PIR-u na Niemcy. W tym okresie czasu, wykorzystując kontakty ze sferami gospodarczymi i finansowymi Niemiec, pracowałem bezpośrednio dla Oddziału II. Sztabu Głównego w Warszawie, z którym byłem w ścisłym kontakcie (Major Dr. A. Switkowski i Kapitan Zdz. Witt). Na mój wniosek Oddział II. Sztabu Głównego przydzielił do mego biura swego łącznika w osobie majora rez. Dr. Mariana Czipickiego. Moja działalność interwencyjną w niemieckich urzędach w obronie interesów polskich wywołała ataki ze strony niemieckich czynników oficjalnych, które w dniu podpisywania traktatu handlowego zażądały odwołania mnie z Berlina.

1937 - 1939 Uchwałą Rady Polskiego Instytutu Rozrachunkowego zostałem powołany w 1937 r. na stanowisko wicedyrektora PIR-u w Warszawie. W tym charakterze brałem m.i. udział w rokowaniach z Niemcami, Włochami i i. W maju 1939 r. mianowany zostałem referentem dla spraw materiałowych w Komitecie Przemysłu Węglowego dla świadczeń rzeczowych, a następnie w Naczelnej Organizacji Przemysłu Węglowego, z siedzibą w Katowicach. Z chwilą wybuchu wojny zlecono mi zorganizowanie ewakuacji Nacz. Org. Przemysłu Węglowego.

1939 - 1943 Po przekroczeniu granicy rumuńskiej we wrześniu 1939 r., pracowałem w Ambasadzie R.P. w Bukareszcie, a w kwietniu 1940 r. zgłosiłem się ochotniczo do Armii Polskiej we Francji i skierowany zostałem do obozu w Partheney. W wojsku pozostałem do chwili załamania się Francji. Mimo oczekiwania przez trzy dni w St. Jean de Luz, nie zostałem wyewakuowany do Anglii i zmuszony byłem do czasowego pozostania we Francji. W październiku 1940 r. wyostałem się z Francji i zameldowałem się u Attache Wojskowego przy Poselstwie R.P. w Lizbonie, P. Płk. Mally, otrzymując od niego skierowanie do pracy na miejscu, następnie obejmując z jego rozkazu stanowisko kierownika cenzury. W związku z późniejszą sytuacją polityczną i ogólną ewakuacją uchodźców z Portugalji, na polecenie Attache Wojskowego opuściłem Lizbonę i wyjechałem do Brazylii, skąd w lipcu 1941 r. przybyłem do Kanady. Do poboru wojskowego stawałem w Kanadzie przed Komisją Wojskowo - Lekarską w Ottawie, która uznała mnie jednak za niezdolnego do służby wojskowej. Od kwietnia 1942 r. pracuję kontraktowo, jako urzędnik wojskowej cenzury kanadyjskiej, w dziale jeńców niemieckich.

Władam językami : polskim, francuskim, angielskim, ukraińskim i niemieckim.

Referencji o mojej osobie udzielić mogą :

Dr. Brzeziński Tadeusz, Konsul Generalny R.P. w Montrealu,
Inż. Cybulski Julian, Prezes Naczelnej Wojennej Organizacji Przemysłu
węglowego, obecnie w Londynie S.W. 11, 31 the Grove,
Porucznik Cedro Zygmunt, Zastępca Attache Roskiego przy Ambasadzie R.P.
w Waszyngtonie,
Kapitan Jaworski Mieczysław, Hotel Rubens, Londyn.
Mniszek Aleksander, Sekretarz Ambasady R.P. w Moskwie, obecnie : Teheran,
Inż. Sztark Heljodor, Konsul Generalny R.P. w Pittsburghu,
Kapitan Witt Zdzisław, Anglja, P.O.Box 260/ 999

Jestem odznaczony : Medalem Niepodległości,
Medalem Polska Swemu Obrońcy,
Medalem Dziesięciolecia Niepodległości, oraz
Krzyżem Obrony Lwowa, i
Orłętami.

Michalski.

Choma-Iwerszerowa

Kamila

206

Ż y c i o r y s

Urodziłam się dnia 1. września 1909 roku w Jasle z Marii i Leona Chomów. Jestem narodowości polskiej, wyznania rz. katolickiego.

Po ukończeniu szkół średnich oraz Jednorocznej Szkoły Handlowej w lipcu 1929 r. rozpoczęłam pracę w Polskim Radio w Krakowie, w charakterze urzędniczki prowadzącej pracę Sekretariatu Rozgłośni. W dniu 5. września 1939 r. przydzielona zostałam do ekipy Polskiego Radia prowadzącej pracę na terenie Polski w czasie wojny, przy Prezydium Rady Ministrów. Następnie w dniu 17. września 1939r. wraz z tą ekipą przybyłam do Rumunii. W okresie od 20.XI.39, do 1.III.1940 r. pracowałam w charakterze maszynistki w Zespole Teatralnym "Lwowskiej Fali" w Y.M.C.A. w Bukareszcie. Dnia 12.III.40r przybyłam do Francji. Po upadku Francji udałam się do Portugalii, gdzie pozostawałam aż do listopada 1941 r. Do Kanady przybyłam w grudniu 1941r do Winnipeg, i w tymże miesiącu rozpoczęłam pracę w charakterze nauczycielki języka polskiego przy Tow.Sokół. Pracę tę wykonywałam do dnia 15.maja 1943 r. Pozatym przez jeden rok pracowałam w szwalni w General Hospital w Winnipeg.

W dniu 30.IV.1939 r zawarłam związek małżeński z Stanisławem Iberszerem, oficerem Wojsk Polskich /służby czynnej w stopniu porucznika Kompanii Łączności 6.Dyw.Piechoty w Krakowie/, obecnie znajdującego się w niewoli niemieckiej /Oflag II.C. Barack 10 a, Gefangenenummer 189/XI.B.7.

Kamila Iberszerowa

Kamila Iberszerowa

Winnipeg, dnia 26 lipca 1943 r.